

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

Bydgoszcz, 26 kwietnia 2019 r.

Znak: RBG.440.2.2018.JP

WERSJA JAWNA

Decyzja nr RBG - 7/2019

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 67 ze zm.) - po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową wobec przedsiębiorcy Südzucker Polska Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu

po uprawdopodobnieniu stosowania przez Südzucker Polska Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową polegających na:

1. ustalaniu części ceny za buraki cukrowe (kwoty z tytułu alokacji między stronami umowy kwoty będącej wynikiem ewolucji cen rynkowych cukru) w ten sposób, że dostawcy nie znają dokładnych podstaw i kryteriów jej ustalania ani też nie mają możliwości jej weryfikacji, co może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 67 ze zm.),

2. ustalaniu w umowie kontraktacji terminów płatności ceny gwarantowanej za buraki cukrowe dostarczone:

a) od dnia rozpoczęcia kampanii cukrowniczej do dnia 30 listopada danego roku gospodarczego - do dnia 10 grudnia danego roku gospodarczego,

b) 1 grudnia danego roku gospodarczego lub później - poprzez uzależnianie terminu płatności od zakończenia danej kampanii cukrowniczej we wszystkich zakładach produkcyjnych - cukrowniach stanowiących własność producenta cukru,

co może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, polegające na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności, o którym mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 i ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 67 ze zm.)

wobec poniższych dostawców buraków cukrowych:

[dane osobowe]

później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK kończącej postępowanie i zobowiązującej Südzucker Polska S.A. do doręczania przedstawicielom plantatorów w Komisji Porozumiewawczej dokumentów, o których mowa w punkcie 1 lit. a) i b),

1.4. przedstawiciele Südzucker Polska S.A. w Komisji Porozumiewawczej będą głosowali „za” podjęciem uchwały, o której mowa w podpunkcie 1.3. powyżej.

2. Südzucker Polska S.A. zobowiązuje się do wprowadzenia we wzorcu umownym na rok gospodarczy 2020/2021 oraz we wzorcach umów kontraktacji na kolejne lata gospodarcze (2021/2022, 2022/2023 etc.), które będą przedkładane do negocjacji stronie plantatorskiej, postanowień nakładających na Südzucker Polska S.A. obowiązek doręczania przedstawicielom plantatorów buraka cukrowego w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A.:

a) oświadczenia Südzucker AG o wysokości zatwierdzonej na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej, w skład której wchodzi związek plantatorów Südzucker AG i przedstawiciele Südzucker AG, ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru o uzgodnionym w ramach Grupy Kapitałowej Südzucker asortymencie, zrealizowanej w danym roku gospodarczym przez wybrane spółki z Grupy Kapitałowej Südzucker, stanowiącej podstawę do ustalenia średniej ceny buraków kontraktowanych i w konsekwencji - podstawę do ustalenia kwoty należnej plantatorom z tytułu innej niż stała (gwarantowana) część ceny buraków kontraktowanych, a także - tłumaczenia z języka niemieckiego na język polski ww. oświadczenia,

b) kopii przykładowej, standardowej umowy kontraktacji przyjętej do stosowania w danym roku gospodarczym przez Südzucker AG wraz z załącznikami do takiej umowy określającymi metodologię potwierdzania przez Niemiecką Komisję Wspólną ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, o której mowa w punkcie 1 lit. a) powyżej oraz formułę wyliczania takiej ceny, a także - tłumaczenia z języka niemieckiego na język polski ww. umowy kontraktacji stosowanej przez Südzucker AG wraz z załącznikami,

c) kopii opinii biegłego audytora z badania prawidłowości wyliczenia ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, o której mowa w punkcie 1 lit. a) powyżej, a także - tłumaczenia z języka niemieckiego na język polski takiej opinii,

przy czym:

2.1. doręczenie każdemu przedstawicielowi plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A. wskazanych powyżej w lit. a), b) i c) dokumentów nastąpi na pierwszym posiedzeniu tej Komisji, które odbędzie się w terminie 30 dni od dnia odbycia przez Niemiecką Komisję Wspólną posiedzenia, na którym cena uzyskana ze sprzedaży cukru, o której mowa w punkcie 2 lit. a) powyżej zostanie zatwierdzona przez tą Komisję Wspólną.

3. Südzucker Polska S.A. zobowiązuje się do:

a) corocznego zapraszania delegacji przedstawicieli plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A. na posiedzenia Niemieckiej Komisji Wspólnej, których przedmiotem będzie przedstawienie i zatwierdzenie ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, o której mowa w pkt. 2. lit. a) powyżej, stanowiącej podstawę do ustalenia średniej ceny buraków kontraktowanych za dany rok gospodarczy

i w konsekwencji - podstawę do ustalenia kwoty należnej plantatorom z tytułu innej niż stała (gwarantowana) część ceny buraków kontraktowanych,

b) informowania przedstawicieli plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A. o terminach posiedzeń Niemieckiej Komisji Wspólnej, o których mowa w lit. a) powyżej z odpowiednim, co najmniej 14 - dniowym wyprzedzeniem celem umożliwienia takim przedstawicielom Plantatorów wyłonienia swojej delegacji na takie posiedzenia i uczestniczenia takiej delegacji w ww. posiedzeniach, z analogicznym, jak przysługujące pozostałym członkom Niemieckiej Komisji Wspólnej, prawem do zadawania pytań oraz żądania informacji i wyjaśnień dotyczących ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, o której mowa w pkt. 1 lit. a) powyżej,

c) zapewnienia, w razie potrzeby i na żądanie przedstawicieli plantatorów wydelegowanych na posiedzenie Niemieckiej Komisji Wspólnej, pomocy w postaci osoby władającej językiem niemieckim, która w charakterze tłumacza będzie towarzyszyła im na ww. posiedzeniach,

przy czym:

3.1. prawo do uczestniczenia przez delegację przedstawicieli plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A. w posiedzeniach Niemieckiej Komisji Wspólnej wejdzie w życie w dniu podjęcia stosownej uchwały Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A., przy czym uchwała taka zostanie poddana pod głosowanie na pierwszym posiedzeniu Komisji, które odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK kończącej postępowanie i zobowiązującej Südzucker Polska S.A. do umożliwiania przedstawicielom plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A. uczestniczenia w posiedzeniach Niemieckiej Komisji Wspólnej zgodnie z treścią niniejszego Zobowiązania.

3.2. przedstawiciele Südzucker Polska S.A. w Komisji Porozumiewawczej będą głosowali „za” podjęciem uchwały, o której mowa w podpunkcie 3.1. powyżej.

4. Südzucker Polska S.A. zobowiązuje się do wprowadzenia we wzorcu umownym na rok gospodarczy 2020/2021 oraz we wzorcach umów kontraktacji na kolejne lata gospodarcze (2021/2022, 2022/2023 etc.), które będą przedkładane do negocjacji stronie plantatorskiej postanowień dot. terminów płatności ceny sprzedaży za buraki kontraktowane oraz za buraki ponadkontraktowane zgodnie z którymi:

a) termin zapłaty przez Südzucker Polska S.A. na rzecz plantatora stałej (gwarantowanej) części ceny buraków kontraktowanych będzie uzależniony od dnia, w którym buraki kontraktowane zostaną dostarczone do miejsca ich odbioru i będzie przypadał:

- w razie dostarczenia buraków kontraktowanych do miejsca odbioru do dnia 30 września roku gospodarczego poprzedzającego rok, na jaki zawarto umowę kontraktacji - zapłata ww. części ceny buraków kontraktowanych nastąpi w terminie do dnia 10 października roku gospodarczego, na jaki zawarto umowę kontraktacji,
- w razie dostarczenia buraków kontraktowanych do miejsca odbioru w okresie od dnia 01 do 31 października roku gospodarczego, na jaki zawarto umowę kontraktacji - zapłata ww. części ceny buraków kontraktowanych nastąpi w terminie do dnia 10 listopada takiego roku gospodarczego,

- w razie dostarczenia buraków kontraktowanych do miejsca odbioru w okresie od dnia 01 do 30 listopada roku gospodarczego, na jaki zawarto umowę kontraktacji - zapłata ww. części ceny buraków kontraktowanych nastąpi w terminie do dnia 10 grudnia takiego roku gospodarczego,
 - w razie dostarczenia buraków kontraktowanych do miejsca odbioru w okresie od dnia 01 do 31 grudnia roku gospodarczego, na jaki zawarto umowę kontraktacji - zapłata ww. części ceny buraków kontraktowanych nastąpi w terminie do dnia 10 stycznia takiego roku gospodarczego,
 - w razie dostarczenia buraków kontraktowanych do miejsca odbioru w dniu 01 stycznia roku gospodarczego, na jaki zawarto umowę kontraktacji lub później - zapłata ww. części ceny buraków kontraktowanych nastąpi w terminie 14 (słownie: czternaście) dni od dnia zakończenia kampanii cukrowniczej roku gospodarczego, w którym miała miejsce taka kampania we wszystkich Zakładach produkcyjnych - Cukrowniach stanowiących własność Südzucker Polska S.A.
- b) terminy zapłaty przez Südzucker Polska S.A. na rzecz Plantatora pozostałej niż stała (gwarantowana) część ceny buraków kontraktowanych oraz cena sprzedaży buraków ponad-kontraktowanych w pełnej wysokości będą przypadają do dnia 30 czerwca roku gospodarczego, na jaki zawarto daną umowę kontraktacji.

5. Südzucker Polska S.A. zobowiązuje się, niezależnie od tego, że Umowa kontraktacji na rok gospodarczy 2018/2019 nie zawierała postanowień zobowiązujących Südzucker Polska S.A. do doręczenia przedstawicielom plantatorów buraka cukrowego w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A., dokumentów analogicznych, jak wskazane w punkcie 2 w lit. a), b), c) powyżej, ale dotyczących roku gospodarczego 2018/2019 tzn.:

a) oświadczenia Südzucker AG o wysokości zatwierdzonej na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru o uzgodnionym w ramach Grupy Kapitałowej Südzucker asortymencie, zrealizowanej w 2018/2019 roku przez wybrane spółki z Grupy Kapitałowej Südzucker, stanowiącej podstawę do ustalenia średniej ceny buraków kontraktowanych i w konsekwencji - podstawę do ustalenia kwoty należnej plantatorom z tytułu innej niż stała (gwarantowana) część ceny buraków zakontraktowanych na rok 2018/2019 wraz z tłumaczeniem takiego oświadczenia z języka niemieckiego na język polski,

b) kopii standardowej umowy kontraktacji, jaka była stosowana w 2018/2019 roku przez Südzucker AG wraz z załącznikami do tej umowy określającymi metodologię potwierdzania przez Niemiecką Komisję Wspólną ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, o której mowa w punkcie lit. a) powyżej oraz formułę wyliczania takiej ceny, wraz z tłumaczeniem takiej umowy z języka niemieckiego na język polski,

c) kopii opinii biegłego audytora z badania prawidłowości wyliczenia ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru zrealizowanej w 2018/2019 roku, o której mowa w lit. a) powyżej, wraz z tłumaczeniem z języka niemieckiego na język polski takiej opinii, do doręczenia ww. dokumentów każdemu przedstawicielowi plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A.

przy czym:

doręczenie wskazanych wyżej dokumentów nastąpi na pierwszym posiedzeniu Komisji, które odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji

Prezesa UOKiK kończącej postępowanie i zobowiązującej Südzucker Polska S.A. do takiego doręczenia,

nakładam na Südzucker Polska S.A. z siedzibą we Wrocławiu obowiązek wykonania tego zobowiązania w terminie:

1. odnośnie do zobowiązania określonego w pkt 1, 3 i 5 - 1 miesiąca liczonego od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji,
2. odnośnie do zobowiązania określonego w pkt 2 i 4 - 9 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi

nakładam na Südzucker Polska S.A. z siedzibą we Wrocławiu obowiązek przekazania, w terminach:

1. odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I.1 i I.3 - 3 miesięcy, liczonych od dnia uprawomocnienia się decyzji, informacji o stopniu realizacji zobowiązań nałożonych w punktach I.1 i I.3 sentencji decyzji, poprzez nadestanie:

1) protokołu z posiedzenia Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A., które zgodnie ze zobowiązaniem odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK kończącej postępowanie, zawierającego informacje na temat poddania pod głosowanie stosownych uchwał, o których mowa w pkt I.1 i I.3, wraz z informacją dot. treści podjętych uchwał oraz wyników przeprowadzonych głosowań,

2) informacji na temat udziału delegacji przedstawicieli plantatorów dostarczających buraki cukrowe do Südzucker Polska S.A. w posiedzeniach Niemieckiej Komisji Wspólnej (potwierdzenie zaproszenia delegacji przedstawicieli plantatorów dostarczających buraki cukrowe do Südzucker Polska S.A., informacje na temat wyłonienia delegacji oraz jej składu, daty posiedzenia, czy korzystano z pomocy tłumacza),

2. odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I.5 - 3 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się decyzji, informacji o stopniu realizacji zobowiązań nałożonych w pkt I.5 sentencji decyzji, poprzez nadestanie:

1) protokołu z posiedzenia Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A., które zgodnie ze zobowiązaniem odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK kończącej postępowanie, zawierającego informacje na temat przekazania dokumentów, o których mowa w pkt I.5 sentencji decyzji,

2) dokumentów przekazanych plantatorom, o których mowa w pkt I.5 sentencji decyzji,

3. odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I.1, I.2 i I.4 - 12 miesięcy, liczonych od dnia uprawomocnienia się decyzji, informacji o stopniu realizacji zobowiązań nałożonych w punktach I.1, I.2, I.4 sentencji decyzji, poprzez nadestanie:

- 1) protokołu z pierwszego posiedzenia Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A. w 2020 r., na którym nastąpi przekazanie przedstawicielom plantatorów dokumentów, o których mowa w pkt I.1 sentencji decyzji,
- 2) wzorca umowy kontraktacji na rok gospodarczy 2020/2021, który został przedłożony do negocjacji stronie plantatorskiej,
- 3) 20 przykładowych umów kontraktacji zawartych z dostawcami na rok gospodarczy 2020/2021, w tym z przedsiębiorcami wskazanymi w sentencji niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W dniu 18 sierpnia 2017 r. - postanowieniem nr RBG - 46/2017 - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu) wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy producenci cukru nie stosują względem dostawców buraków cukrowych praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.

W toku postępowania wyjaśniającego Prezes UOKiK wezwał Südzucker Polska Spółkę Akcyjną z siedzibą we Wrocławiu (dalej: Südzucker, Spółka, Przedsiębiorca) do złożenia wyjaśnień dotyczących działalności Spółki związanej z kontraktacją buraków cukrowych oraz produkcją cukru.

Ponadto, Prezes UOKiK zwrócił się do Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego oraz wybranych związków branżowych działających w rejonie kontraktacji Südzucker z prośbą o udzielenie informacji dot. m.in.:

- wskazania, jakie sygnały o panujących na rynku nieprawidłowościach w rozumieniu ustawy o przewadze kontraktowej otrzymuje Związek (lub też jakie naruszenia sam dostrzega), w tym bliższego wskazania na czym polegają ewentualne nieprawidłowości (m.in. rodzaj, opis praktyk, ewentualnie dane naruszydiciela itp.),
- wyjaśnienia, czy według wiedzy Związku pomiędzy producentami cukru następuje przepływ dostawców, na jakim obszarze i na jaką skalę takie zmiany występują,
- wyjaśnienia, czy dostawcy mają faktyczną możliwość zmiany odbiorcy.

W dniu 10 lipca 2018 r. Prezes UOKiK wydał postanowienie nr RBG - 33/2018 w przedmiocie wszczęcia postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową pod sygn. RBG.440.2.2018.JP.

Na mocy tego postanowienia zaliczył w poczet dowodów dokumenty zebrane w toku postępowania wyjaśniającego, tj.:

1. wezwanie Prezesa UOKiK w toku postępowania wyjaśniającego z dnia 24 sierpnia 2017 r.,
2. pismo Südzucker Polska S.A. z dnia 6 września 2017 r. wraz z załącznikami,
3. pismo Prezesa UOKiK do Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego z dnia 14 grudnia 2017 r.,
4. wezwanie Prezesa UOKiK w toku postępowania wyjaśniającego z dnia 20 grudnia 2017 r.,
5. pismo Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego z dnia 5 stycznia 2018 r.,
6. pismo Südzucker Polska S.A. z dnia 25 stycznia 2018 r. wraz z załącznikami,

7. wezwanie Prezesa UOKiK w toku postępowania wyjaśniającego z dnia 6 kwietnia 2018 r.,
8. pismo do Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego z dnia 18 kwietnia 2018 r.,
9. pismo Südzucker Polska S.A. z dnia 20 kwietnia 2018 r. wraz z załącznikami,
10. pismo Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego z dnia 7 maja 2018 r.

W toku postępowania Prezes UOKiK wezwał Przedsiębiorcę do ustosunkowania się do stawianych mu zarzutów oraz złożenia dodatkowych wyjaśnień i dokumentów związanych z procedurą ustalania ostatecznej ceny za buraki cukrowe, a także wskazania szczegółowych danych związanych z realizacją dostaw, terminów płatności oraz obrotów osiągniętych pomiędzy Spółką a plantatorami wskazanymi w sentencji postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.

Z inicjatywy Südzucker Polska S.A. dnia 10 sierpnia 2018 r. odbyło się spotkanie w siedzibie Delegatury UOKiK w Bydgoszczy. W toku spotkania przedstawiciele Spółki odnieśli się do stawianych przez Prezesa UOKiK zarzutów, złożyli pismo z dnia 10 sierpnia 2018 r. wraz z częścią dokumentów stanowiących odpowiedź na wezwanie Prezesa UOKiK, a także zaprezentowali wstępną propozycję zobowiązania.

Następnie pismem z dnia 23 sierpnia 2018 r., Przedsiębiorca uzupełnił stanowisko przedstawione na spotkaniu oraz przedłożył wymagane dokumenty.

W toku wymiany pism pomiędzy Prezesem UOKiK a Spółką, złożona propozycja zobowiązania podlegała stopniowym modyfikacjom.

W trakcie niniejszego postępowania podlegała ona również konsultacjom z przedstawicielami Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego, ogólnokrajowej organizacji zrzeszającej plantatorów oraz reprezentującej interesy tej grupy producentów rolnych.

Dnia 18 marca 2019 r. w siedzibie Delegatury UOKiK w Bydgoszczy doszło do kolejnego spotkania z przedstawicielami Spółki, w toku którego omówiono kształt ostatecznej propozycji zobowiązania, następnie złożonego pismem z dnia 1 kwietnia 2019 r.

W toku postępowania Spółka informowała również o wprowadzanych zmianach mających na celu zaniechanie stosowanych praktyk.

Dnia 18 kwietnia 2019 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał postanowienie nr RBG-35/2019 w przedmiocie ograniczenia Südzucker Polska Spółce Akcyjnej z siedzibą we Wrocławiu prawa wglądu do materiału dowodowego w postaci pism Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego z dnia 5 stycznia oraz 7 maja 2018 r.

Pismem z dnia 19 kwietnia 2019 r. Prezes UOKiK umożliwił Stronie zapoznanie się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz wypowiedzenie się, poprzez zawiadomienie o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości przeglądania akt i wypowiedzenia się w zakresie zebranego w sprawie materiału dowodowego. Südzucker nie skorzystał z tego prawa.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Südzucker Polska S.A.

Südzucker Polska Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000134177. Südzucker Polska S.A. jest częścią europejskiej Grupy Südzucker, największego producenta cukru w Europie. Spółka osiągnęła w roku obrotowym trwającym od 1 marca 2017 r. do 28 lutego 2018 r. obrót w wysokości 1 071 350 989,04 zł.

Przedmiotem przeważającej działalności przedsiębiorcy jest produkcja cukru. W tym celu Spółka zawiera z dostawcami umowy kontraktacji, których przedmiotem jest dostarczenie buraków cukrowych.

Wobec powyższego, Spółka spełnia przesłanki definicji nabywcy określone w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 67 ze zm., dalej: ustawa o przewadze kontraktowej lub u.p.n.w.p.k.) tj. przedsiębiorcy, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia.

Dowód:

1. *Wydruk z rejestru przedsiębiorców KRS Südzucker Polska S.A. z dnia 25 kwietnia 2019 r. - k. 1075 - 1087*
2. *Wyciąg ze sprawozdania finansowego za rok obrotowy 1.03.2017 - 28.02.2018 - rachunek zysków i strat - załącznik G do pisma Südzucker Polska z dnia 23 sierpnia 2018 r. - k. 999*

Dostawcy buraka cukrowego

Zgodnie z listą przedłożoną przez Südzucker, przedsiębiorca ten podpisał, w oparciu o wzorzec umowy, umowy kontraktacji na dostawę buraków cukrowych w kampanii 2017/2018 z [tajemnica przedsiębiorstwa] podmiotami. Z informacji uzyskanych od Spółki w toku postępowania wyjaśniającego, już po zakończeniu dostaw wynika, że w roku gospodarczym 2017/2018 przedsiębiorca skupował buraki cukrowe od [tajemnica przedsiębiorstwa] dostawców.

Wskazani w sentencji dostawcy buraka cukrowego to plantatorzy wybrani przez Prezesa UOKiK z listy przedłożonej przez Südzucker, których łączna (liczona dla każdego dostawcy osobno) wartość obrotów z Przedsiębiorcą w roku wszczęcia postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową lub w którymkolwiek z 2 lat poprzedzających rok wszczęcia postępowania była na poziomie powyżej 50 tys. zł.

Wobec powyższego, wskazani w sentencji plantatorzy spełniają przesłanki definicji dostawcy określone w art. 5 pkt. 1 u.p.n.w.p.k., tj. przedsiębiorcy, który wytwarza lub przetwarza produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywa je nabywcy.

Dowód:

1. *Wykaz plantatorów, z którymi Südzucker Polska S.A. podpisała umowy kontraktacji na dostawę buraków cukrowych w kampanii 2017/2018 - załącznik do pisma Südzucker Polska S.A. z dnia 6 września 2017 r. - k. 480 - 661*

2. Pismo Spółki z dnia 20 kwietnia 2018 r. - k. 760 - 762

Kontraktacja

Dostarczanie buraków cukrowych do Südzucker odbywa się na podstawie umowy kontraktacji zawieranej w oparciu o wzorzec umowny. Ustalenie zapisów i kształtu wzorca umownego dokonywane jest w ramach Komisji Porozumiewawczej. W skład tej Komisji wchodzi 14 członków, z których 7 delegowanych przez Zarząd Südzucker Polska S.A. reprezentuje Spółkę a 7 przedstawicieli plantatorów delegują Zarządy Związków Plantatorów Buraka Cukrowego działających przy cukrowniach Przedsiębiorcy (4 reprezentuje plantatorów ze Śląska a 3 reprezentuje plantatorów z Południowo - Wschodniej Polski). Należy przy tym zaznaczyć, że w rejonie kontraktacji Spółki funkcjonuje 15 związków regionalnych zrzeszonych w ramach Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego, a także inne, niezrzeszone w ramach tej ogólnokrajowej organizacji.

Na podstawie przygotowanego wzorca umownego podpisywane są umowy z dostawcami.

Zgodnie z § 1 ust. 2-4 umowy kontraktacji (dalej także jako Umowa) jej załącznikami są:

- porozumienie branżowe wraz z załącznikami do tego porozumienia, stanowiące załącznik nr 1 do umowy,
- wzór druku karty plantacji stanowiący załącznik nr 2 do umowy,
- harmonogram dostaw, załącznik nr 3 do umowy,
- oświadczenie „cross - compliance” stanowiące załącznik nr 4 do umowy,
- zasady ustalania średniej ceny sprzedaży cukru stanowiące załącznik nr 5 do umowy,
- ogólnopolskie porozumienie branżowe z dnia 19 kwietnia 2017 r. z załącznikami, stanowiące załącznik nr 6.

Załączniki te stanowią integralną część umowy - w razie sprzeczności postanowień umowy i jej załączników pierwszeństwo mają postanowienia załączników.

Wszyscy dostawcy wymienieni w sentencji zawarli ze Stroną umowę kontraktacji, której przedmiotem było dostarczenie buraków cukrowych. Na tej podstawie odbywały się dostawy surowca, a także późniejsze dokonywanie rozliczeń.

Dowód: Rozliczenie należności za dostarczone buraki cukrowe w roku gospodarczym 2017/2018 - załącznik C do pisma Spółki z dnia 23 sierpnia 2018 r. - k. 958

We wzorze umowy kontraktacji problematyce ceny poświęcono szereg regulacji umownych.

Zgodnie z §3 ust. 1 umowy kontraktacji na rok gospodarczy 2017/2018 zmienionej aneksem nr 1 Südzucker zobowiązywał się odebrać od plantatora buraki kontraktowane i zapłacić za nie plantatorowi cenę gwarantowaną w wysokości 17 euro za 1 tonę. Dodatkowo, z tytułu alokacji (rozdzielenia) między plantatorem i producentem cukru kwoty będącej wynikiem ewolucji cen rynkowych cukru, o której mowa w punkcie II podpunkt 3) załącznika nr X do rozporządzenia Parlamentu i Rady UE nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 347, str. 671), producent cukru zobowiązywał się do zapłaty na rzecz plantatora kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy indywidualną ceną sprzedaży buraków kontraktowanych ustaloną zgodnie z dalszymi postanowieniami umowy i ceną gwarantowaną wskazaną w zdaniu poprzednim (równowartość w PLN kwoty 17 euro za 1 tonę buraków kontraktowanych).

Na indywidualną cenę sprzedaży buraków kontraktowanych składały się następujące elementy:

- a) **cena buraków kontraktowanych ustalana zgodnie z postanowieniami Umowy, tj.:**

W §3 ust. 5 - 7 wskazano, że punktem wyjścia do ustalenia ceny buraków kontraktowanych była [tajemnica przedsiębiorstwa]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wysokość ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru ustalana była zaś według zasad opisanych w załączniku nr 5 do umowy - „Zasady ustalania ceny cukru”. Zgodnie z jego treścią cena uzyskana ze sprzedaży cukru dla roku gospodarczego 2017/2018 miała być wyliczona jako [tajemnica przedsiębiorstwa]

.....
.....
.....
.....

Tak określona cena miała być zatwierdzana na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej, w skład której wchodziły związki plantatorów Südzucker AG i przedstawiciele Südzucker AG. Stanowisko Niemieckiej Komisji Wspólnej miało zostać przedstawione i uzasadnione na piśmie. Uzasadnienie miało zawierać sposób wyliczenia ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru i wszystkich głównych założeń przyjętych przy tej kalkulacji. Tak ustalona wysokość ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru miała być wiążąca dla Südzucker Polska S.A. i plantatorów związanych umowami kontraktacji na kampanię 2017/2018 z Südzucker Polska S.A.

oraz

w przypadku spełnienia przez plantatora warunków określonych w umowie:

- b) premia za wykonanie umowy naliczana w wysokości określonej postanowieniami umowy,**
- c) premia lojalnościowa naliczana w wysokości określonej postanowieniami umowy,**
- d) premia za okrycie przyzm naliczana w wysokości określonej postanowieniami umowy,**
- e) premia za wczesne lub późne dostawy naliczana w wysokości określonej postanowieniami umowy.**

Cena buraków kontraktowanych ustalona zgodnie z powyższymi postanowieniami stanowiła cenę za buraki cukrowe o 16% zawartości cukru (polaryzacji). W przypadku gdy dostarczone buraki miały inną polaryzację, wówczas cena podlegała odpowiedniej korekcie (tak: §3 ust. 13 umowy).

Jednocześnie wskazać należy, iż w stosunku do dostawców będących producentami zastosowanie znajdują przepisy ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych. Zgodnie z art. 38q ust. 1, przedsiębiorca nabywając buraki cukrowe od producenta, zobowiązany jest do zawarcia umowy w formie pisemnej. Umowa ta powinna spełniać warunki określone w art. 125 i art. 127 oraz w załącznikach X i XI do rozporządzenia nr 1308/2013.

Z kolei, zgodnie z punktem II załącznika X do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz.Urz.U.E.L Nr 347, str. 671) - dalej rozporządzenia nr 1308/2013:

1) W umowach dostawy wskazuje się ceny zakupu w odniesieniu do ilości buraków, o których mowa w punkcie I (tj.: 1) Umowy dostawy są sporządzane na piśmie dla

określonej ilości buraków, 2) Umowy dostawy mogą być wieloletnie, 3) Umowy dostawy mogą określać możliwość dostawy dodatkowej ilości buraków i warunki takich dostaw.

2) Cena, o której mowa w pkt 1, ma zastosowanie do buraków cukrowych standardowej jakości określonej w załączniku III część B (Burak standardowej jakości to burak o solidnej i właściwej jakości handlowej, który cechuje się zawartością cukru w wysokości 16 % w punkcie przyjęcia). Ceny są skorygowane przez podwyższenie lub obniżenie, uprzednio uzgodnione przez strony w celu uwzględnienia odchyleń od standardowej jakości.

3) W umowie dostawy precyzuje się, w jaki sposób koszt zmian w cenach rynkowych jest dzielony między strony.

4) W umowach dostawy ustanawia się określoną zawartość cukru w burakach. Zawierają one skalę przeliczeniową wskazującą różne zawartości cukru oraz współczynniki służące do przeliczania ilości dostarczonych buraków na ilości odpowiadające zawartości cukru wskazanej w umowie dostawy. Skala jest oparta na uzyskach odpowiadających różnym zawartościom cukru.

Zgodnie zaś z punktem XI ust. 5 rozporządzenia nr 1308/2013 przedsiębiorstwo produkujące cukier i zainteresowani sprzedawcy buraków mogą przyjąć klauzule dotyczące podziału wartości, w tym zysków i strat, określając, w jaki sposób dzielą między sobą wszelkie wartości związane ze zmianą cen na rynku cukru lub innych towarów.

Odnosząc się do terminów płatności, w umowie kontraktacji na rok gospodarczy 2017/2018 zostały one uregulowane następująco: zgodnie z §4 ust. 1 umowy (po zmianach wprowadzonych aneksem nr 1) producent cukru miał dokonać zapłaty na rzecz plantatora ceny gwarantowanej buraków kontraktowanych w przypadku, jeżeli zostały one dostarczone do miejsca ich odbioru do dnia 30 listopada 2017 r. - w terminie do dnia 10 grudnia 2017 r. Jeżeli, z kolei zostały one dostarczone do miejsca ich odbioru w dniu 1 grudnia 2017 r. lub później, zapłata ceny gwarantowanej buraków kontraktowanych następowała w terminie 14 dni od dnia zakończenia kampanii cukrowniczej roku gospodarczego 2017/2018 we wszystkich zakładach produkcyjnych - cukrowniach stanowiących własność producenta cukru. Kwota należna plantatorowi z tytułu alokacji (rozdzielenia) między plantatorem i producentem cukru kwoty będącej wynikiem ewolucji cen rynkowych cukru, o której mowa w punkcie II podpunkt 3) załącznika nr X do rozporządzenia Parlamentu i Rady UE nr 1308/2013 miała być płatna w terminie do dnia 30 czerwca 2018 r.

W toku prowadzonego postępowania Przedsiębiorca wyjaśnił, że na wniosek przedstawicieli plantatorów zasiadających w Komisji Porozumiewawczej ustalono dwa dodatkowe terminy płatności ceny gwarantowanej. Ostatecznie więc, zgodnie z informacjami udzielonymi przez Spółkę, terminy płatności kształtowały się następująco:

Data/okres dostawy buraków do miejsca ich odbioru	Termin płatności (dzień wydania przez Spółkę polecenia przelewu)	
do dnia 20 X 2017 r.	27 X 2017 r.	Termin dodatkowy
21 X 2017 r. - 30 XI 2017 r.	10 XII 2017 r.	Termin przewidziany w umowie - 10 XII 2017 r.
1 XII 2017 r. - 31 XII 2017 r.	10 I 2018 r.	Termin dodatkowy

1 I 2018 r. - 24 I 2018 r.	6 II 2018 r.	Termin przewidziany w umowie - 14 dni od dnia zakończenia kampanii cukrowniczej
----------------------------	--------------	---

Wprowadzone zmiany znacznie skracają termin płatności ceny gwarantowanej. Dodatkowe terminy nie zostały jednak uwzględnione w treści wzoru umowy kontraktacji na kampanię 2018/2019. Powyższe sprawiło, iż dostawcy w dalszym ciągu nie mieli gwarancji realizowania płatności w dodatkowych terminach, co powodowało stan niepewności (o skróceniu terminu płatności zdecydował jednostronnie Südzucker, a dostawca nie miał roszczenia o zapłatę we wcześniejszym terminie, gdyż zmian nie zapisano w umowie).

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, już po wszczęciu postępowania, Spółka zaczęła zmieniać swoje praktyki, dostosowując je do procedowanego zobowiązania i część z nich zdecydowała się wprowadzić już do wzorca umownego na rok gospodarczy 2019/2020 w postaci:

- wprowadzenia we wzorcu obowiązku przekazania przedstawicielom plantatorów zasiadającym w Komisji Porozumiewawczej:

- * oświadczenia Südzucker AG o wysokości zatwierdzonej na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, wraz z tłumaczeniem na j. polski,

- * kopii przykładowej standardowej umowy kontraktacji stosowanej przez Südzucker AG wraz z załącznikami określającymi metodologię potwierdzania przez Niemiecką Komisję Wspólną ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru oraz formułę jej wyliczenia, wraz z tłumaczeniem na j. polski,

- * kopii opinii biegłego audytora z badania prawidłowości wyliczenia i zatwierdzenia przez Niemiecką Komisję Wspólną ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru, wraz z tłumaczeniem na j. polski,

- dodatkowych terminów płatności gwarantowanej części ceny buraków kontraktowanych.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Zgodnie z art. 1 ustawy o przewadze kontraktowej, Prezes UOKiK podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową w celu ochrony interesu publicznego.

Interes publiczny dotyczy ogółu, nieokreślonej z góry liczby osób. Jego naruszenie zachodzi głównie wtedy, gdy działaniem danego przedsiębiorcy zagrożony jest interes ogólnospołeczny lub szerszy krąg uczestników rynku. Przy ocenie interesu publicznoprawnego należy mieć na względzie skutki, jakie dana praktyka wywołuje lub może wywołać na rynku. Interes publiczny ocenia się w każdej sprawie indywidualnie.

Działanie w interesie publicznym oznacza więc działanie w interesie ogółu, nie zaś w interesie poszczególnych podmiotów np. poszczególnych przedsiębiorców¹.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Prezesa UOKiK, konieczność ochrony interesu publicznego wynika przede wszystkim ze skali stosowanych przez Spółkę praktyk.

Südzucker Polska S.A. jest częścią europejskiej Grupy Südzucker, największego producenta cukru w Europie. Na rynku krajowym Przedsiębiorca jest jednym z czterech producentów cukru, do którego, w okresie objętym postępowaniem, należało pięć cukrowni położonych w południowej Polsce.

Spółka zapewnia sobie dostawy buraków cukrowych od liczego grona dostawców. Przedsiębiorca, w oparciu o wzorzec umowy, podpisał umowy kontraktacji na dostawę buraków cukrowych w kampanii 2017/2018 z [tajemnica przedsiębiorstwa] podmiotami. Z informacji uzyskanych od Spółki w toku postępowania wyjaśniającego, już po realizacji dostaw wynika, że w roku gospodarczym 2017/2018 przedsiębiorca skupował buraki cukrowe od [tajemnica przedsiębiorstwa] dostawców. Powyższe jednoznacznie wskazuje na fakt, że działalność Spółki oddziałuje na znaczą część rynku krajowego oraz sytuację wielu plantatorów buraka cukrowego.

Niekorzystne skutki praktyk Strony dotyczą szerokiego kręgu podmiotów. Jednocześnie mają one wpływ na każdego dostawcę związanego umową z Przedsiębiorcą niezależnie od tego czy jest ona przedmiotem oceny w toku postępowania.

W związku z powyższym, w niniejszej sprawie konieczne było przeprowadzenie postępowania w sprawie nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej z uwagi na ochronę interesu publicznego, o którym mowa w art. 1 u.p.n.w.p.k.

Przesłanki stosowania ustawy

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte dnia 10 lipca 2018 r. Zgodnie z art. 3 ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi z dnia 4 października 2018 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 2203) **do postępowań wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.** Ze względu na powyższe, postępowanie prowadzone było w oparciu o stan prawny obowiązujący w dniu jego wszczęcia.

Zgodnie z art. 2 u.p.n.w.p.k., jej postanowienia stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych, zwanych dalej „umowami”, z wyłączeniem dostaw bezpośrednich w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2015 r., poz. 594, ze zm.), zawieranych między nabywcami tych produktów a ich dostawcami, jeżeli:

- 1) łączna wartość obrotów między nimi w roku wszczęcia postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową lub w którymkolwiek z 2 lat poprzedzających rok wszczęcia postępowania przekracza 50 000 zł oraz

¹ Wyrok SOKiK w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt XVII AmA 163/11, Legalis nr 1315682.

2) obrót, o którym mowa w art. 33 ust. 1, nabywcy albo dostawcy, który stosował praktykę nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową, a w przypadku gdy należy on do grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2015 r. poz. 184, 1618 i 1634 oraz z 2016 r. poz. 1823), obrót tej grupy, w roku poprzedzającym rok wszczęcia postępowania, o którym mowa w pkt 1, przekracza 100 000 000 zł.

Pod pojęciem dostawcy należy rozumieć przedsiębiorcę, który wytwarza lub przetwarza produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywa je nabywcy, natomiast pod pojęciem nabywcy przedsiębiorcę, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia (art. 5 pkt 1 i 2 u.p.n.w.p.k.).

W zakresie pojęcia produktu rolnego lub spożywczego ustawodawca odsyła do definicji środka spożywczego w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463). Są to jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać. Środek spożywczy obejmuje napoje, gumę do żucia i wszelkie substancje, łącznie z wodą, świadomie dodane do żywności podczas jej wytwarzania, przygotowania lub obróbki. Definicja ta obejmuje także wodę zgodną z normami określonymi zgodnie z art. 6 dyrektywy 98/83/WE i bez uszczerbku dla wymogów dyrektyw 80/778/EWG i 98/83/WE. Jednocześnie wprowadzono katalog wyłączeń, a mianowicie „środek spożywczy” nie obejmuje:

- a) pasz,
- b) zwierząt żywych, chyba że mają być one wprowadzone na rynek do spożycia przez ludzi,
- c) roślin przed dokonaniem zbiorów,
- d) produktów leczniczych w rozumieniu dyrektyw Rady 65/65/EWG i 92/73/EWG,
- e) kosmetyków w rozumieniu dyrektywy Rady 76/768/EWG,
- f) tytoniu i wyrobów tytoniowych w rozumieniu dyrektywy Rady 89/622/EWG,
- g) narkotyków lub substancji psychotropowych w rozumieniu Jedynej konwencji o środkach odurzających z 1961 r. oraz Konwencji o substancjach psychotropowych z 1971 r.,
- h) pozostałości i zanieczyszczeń.

Zgodnie z art. 6 ustawy, zakazane jest nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Pod pojęciem przewagi kontraktowej, zgodnie z art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k. należy rozumieć:

- sytuację nabywcy względem dostawcy, w której dla dostawcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości zbycia produktów rolnych lub spożywczych do innych nabywców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść nabywcy, albo
- dostawcy względem nabywcy, w której dla nabywcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości nabycia produktów rolnych lub spożywczych od innych

dostawców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść dostawcy.

Należy zaznaczyć, iż samo posiadanie przewagi kontraktowej nie jest zakazane. Zabronione jest jedynie jej nieuczciwe wykorzystywanie. O takim zaś można mówić wówczas, gdy jest ono sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo taki interes narusza (art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.). W ustawie wskazano, iż nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej polega w szczególności na:

- 1) nieuzasadnionym rozwiązaniu umowy lub zagrożeniu jej rozwiązaniem;
- 2) przyznaniu wyłącznie jednej stronie uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia;
- 3) uzależnieniu zawarcia lub kontynuowania umowy od przyjęcia lub spełnienia przez jedną ze stron innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 4) nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne lub spożywcze.

Należy jednak zastrzec, iż jest to katalog otwarty, przykładowy, a form naruszeń można zidentyfikować znacznie więcej.

Produkt rolno-spożywczy

Zgodnie z art. 2 u.p.n.w.p.k., ustawę stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych. Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 3 u.p.n.w.p.k. buraki cukrowe mieszczą się w definicji produktu rolno-spożywczego, w związku z czym umowy nabycia ww. produktów podlegają przepisom ustawy.

Progi obrotowe

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystaniu przewagi kontraktowej znajduje zastosowanie w przypadku, kiedy przedsiębiorca naruszający ustawę osiągnął w roku poprzedzającym wszczęcie postępowania z zakresu przewagi kontraktowej, obrót w wysokości przekraczającej 100 milionów złotych. Z materiału dowodowego wynika, że Südzucker Polska S.A. z siedzibą we Wrocławiu, w roku obrotowym trwającym od 1 marca 2017 r. do 28 lutego 2018 r. osiągnął obrót w wysokości 1 071 350 989,04 zł.

Dowód: Wyciąg ze sprawozdania finansowego za rok obrotowy 1.03.2017 r. - 28.02.2018 r. - rachunek zysków i strat - załącznik G do pisma Spółki z dnia 23 sierpnia 2018 r. - k. 999

Druga z przesłanek obrotowych dotyczy obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę z dostawcami. Obrót ten musi przekraczać kwotę 50 tysięcy złotych, w którymś z dwóch lat poprzedzających rok wszczęcia postępowania. W toku postępowania wykazano, iż Südzucker osiągnął z każdym z 8 wskazanych w sentencji niniejszej decyzji dostawców obrót netto przekraczający w 2017 r. kwotę 50 tysięcy złotych.

Dowód: Zestawienie wysokości osiągniętych obrotów przez poszczególnych dostawców - załącznik E do pisma Spółki z dnia 23 sierpnia 2018 r. - k. 969

Osiągnięcie przez Przedsiębiorcę obrotu rocznego przekraczającego 100 milionów złotych oraz współpraca z poszczególnymi dostawcami buraków cukrowych w zakresie

przekraczającym 50 tysięcy złotych obrotu w jednym z dwóch lat poprzednich powoduje, iż ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontaktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie.

Przewaga kontraktowa

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, przewaga kontraktowa to sytuacja nabywcy względem dostawcy, w której dla dostawcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości zbycia produktów rolnych lub spożywczych do innych nabywców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść nabywcy, albo sytuacja dostawcy względem nabywcy, w której dla nabywcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości nabycia produktów rolnych lub spożywczych od innych dostawców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść dostawcy.

Stosunek przewagi kontraktowej zachodzi przy spełnieniu dwóch przesłanek. Pierwsza z nich dotyczy znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym na korzyść podmiotu podejrzanego o stosowanie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Druga z przesłanek odnosi się do braku wystarczających i faktycznych możliwości zbycia produktów rolno-spożywczych do innych nabywców.

Posiadane przez Prezesa UOKiK informacje wskazują na duże prawdopodobieństwo występowania pomiędzy Südzucker a dostawcami buraka cukrowego, związanymi z Przedsiębiorcą umową kontraktacji, przewagi kontraktowej.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że dostawcy prowadzący działalność w zakresie produkcji rolnej nie dysponują pozycją pozwalającą bezpośrednio oddziaływać na warunki współpracy z Przedsiębiorcą. Ich potencjał ekonomiczny, w porównaniu ze Spółką, jest zdecydowanie mniejszy. Südzucker Polska S.A. osiąga obroty przekraczające miliard złotych i jest członkiem międzynarodowego koncernu Südzucker AG, największego producenta cukru w Europie, posiadającego swoje zakłady m.in. w Niemczech, Belgii, Francji, Austrii, Słowacji czy Czechach. Dodatkowo, grupa kapitałowa Przedsiębiorcy prowadzi wiele innych gałęzi działalności gospodarczej.

Pojedynczy dostawca nie ma wpływu na treść umowy (warunki dostaw, terminy i wysokość zapłaty, sposób ustalania ceny itd.), może jedynie zaakceptować zaproponowany przez Spółkę wzorzec. Potencjał dostawców - producentów rolnych w negocjacjach ze Spółką jest wzmocniony z uwagi na działanie zrzeszających ich związków branżowych, które biorą udział w ustaleniach warunków umów kontraktacji, jednak przyjęty model negocjacyjny i realia samych negocjacji powodują, iż nawet w warunkach kolektywnych negocjacji potencjał gospodarczy Spółki jest znacząco wyższy od potencjału jej kontrahentów.

Ustalenie zapisów i kształtu wzorca umownego dokonywane jest w ramach Komisji Porozumiewawczej. W skład tej Komisji wchodzi 14 członków, z których 7 delegowanych przez Zarząd Südzucker Polska S.A. reprezentuje Spółkę a 7 przedstawicieli plantatorów delegują Zarządy Związków Plantatorów Buraka Cukrowego działających przy cukrowniach przedsiębiorcy (4 reprezentuje plantatorów ze Śląska, 3 reprezentuje plantatorów z Południowo - Wschodniej Polski). Regulamin Komisji nie przewiduje dalszych postanowień, które regulowałyby tryb wyboru przedstawicieli plantatorów. Decyzje w ramach Komisji Porozumiewawczej podejmowane są większością głosów.

W wyżej opisanym modelu negocjacji Spółka dysponuje w praktyce prawem weta - żadna decyzja, której się będzie sprzeciwiać, nie zostanie podjęta, ponieważ pozostali uczestnicy procesu decyzyjnego nie dysponują większością głosów. Większością taką nie dysponuje również Spółka, jednak znacznie łatwiej jest jej ją uzyskać niż plantatorom. Aby przeforsować określoną decyzję, plantatorzy muszą w praktyce uzyskać dla niej poparcie Spółki. Przedstawiciele tej ostatniej podlegają bowiem jednemu centrum decyzyjnemu, mają wspólny interes i jest wysoce nieprawdopodobne, by głosowali w sposób nieskoordynowany i wzajemnie sprzeczny. Tym samym, w głosowaniu, za określonym rozwiązaniem opowiedzą się co do zasady albo wszyscy przedstawiciele Spółki, albo żaden z nich. Z kolei Spółce wystarczy poparcie jednego z siedmiu przedstawicieli plantatorów, którzy reprezentują przedsiębiorców zróżnicowanych pod względem wielkości i lokalizacji, których interesy nie muszą być zbieżne. W takiej sytuacji Spółce wystarczy przekonanie jedynie części plantatorów (reprezentowanych przez określonego przedstawiciela w Komisji Porozumiewawczej), by przeforsować popieraną przez siebie decyzję. Taki podzbiór plantatorów, nawet traktowany łącznie, niewątpliwie dysponuje znacznie mniejszym potencjałem gospodarczym niż Spółka, co przesądza o spełnieniu przez Südzucker pierwszego warunku posiadania przewagi kontraktowej względem swoich kontrahentów.

Drugim z elementów definicji przewagi kontraktowej jest brak wystarczających i faktycznych możliwości zbycia produktów rolnych lub spożywczych do innych nabywców.

W tym miejscu wskazać należy, iż Südzucker Polska S.A. jest jednym z czterech producentów cukru w Polsce. Na rynku obecne są bowiem następujące podmioty: Krajowa Spółka Cukrowa S.A., Pfeifer & Langen Polska S.A., Südzucker Polska S.A. oraz Nordzucker Polska S.A. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż wszystkie zakłady produkcyjne (cukrownie) znajdujące się w Polsce południowej należą właśnie do Südzucker. Przedsiębiorca prowadzi działalność m.in. na terenie województwa dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego. We wskazanych regionach żadna z pozostałych spółek cukrowniczych nie posiada zakładów produkcyjnych.

W toku prowadzonej korespondencji Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego (dalej również jako: KZPBC) wyjaśniał, że plantator nie ma faktycznej i rzeczywistej możliwości wyboru podmiotu, któremu sprzeda buraki. Producent cukru jest stroną dominującą ekonomicznie, a umowa kontraktacji jest zawierana na zasadzie podpisania przygotowanego przez producenta cukru wzorca tej umowy. Jak wskazał Związek, plantator nie może jej zmienić, a co najwyżej odmówić jej podpisania.

W odpowiedzi na zapytanie Prezesa Urzędu KZPBC wskazał, iż przepływ dostawców pomiędzy producentami cukru nie jest duży. W większości rejonów kontraktacji producenci cukru mają znaczną pozycję rynkową, nie ma innych odbiorców surowca, a jego przewożenie na dalsze odległości jest nieopłacalne dla obu stron. Jeżeli dochodzi do zmiany odbiorcy następuje to w obszarach granicznych kontraktacji lub na obszarach, gdzie działa więcej niż jeden producent cukru. Zgodnie z wyjaśnieniami Związku jest to głównie obszar Polski południowo - wschodniej (przejścia plantatorów pomiędzy Krajową Spółką Cukrową S.A. a Südzucker Polska S.A.), północna część województwa wielkopolskiego oraz województwo kujawsko-pomorskie (przejścia plantatorów pomiędzy Krajową Spółką Cukrową S.A. a Pfeifer & Langen Polska S.A.). W ocenie Związku, kluczowymi kwestiami są: odległość gospodarstwa od cukrowni, wielkość kontraktacji, jakość gleb, możliwości i potencjał produkcyjny gospodarstwa, spełnianie warunków

związanych z certyfikacją dotyczącej jakości surowca oraz sposobu uprawy, a także możliwości przetwórcze poszczególnych cukrowni.

Związek wyjaśniał również, że odległość plantacji od cukrowni jest jednym z najważniejszych czynników związanych z opłacalnością uprawy buraków i produkcji cukru. Transport surowca generuje wysokie koszty. Dlatego też, producenci cukru dążą do zmniejszenia średniego promienia dowozu. Według Związku, o dobrej bazie surowcowej można mówić wówczas, gdy średni promień dowozu nie przekracza 50 km.

Reasumując, co do zasady, plantatorzy buraków cukrowych w toku swojej wieloletniej działalności współpracują z jednym odbiorcą. Jego zmiana, ze względu na odległość od gospodarstwa rolnego plantatora, koszty transportu oraz moce przerobowe producentów cukru wiąże się ze znacznymi trudnościami i powoduje swoiste scementowanie dostawców z danym odbiorcą.

W niniejszej sprawie odległość wskazanych w sentencji plantatorów od poszczególnych cukrowni kształtuje się następująco:

Plantator	Przybliżona odległość od gospodarstwa rolnego plantatora do najbliższej cukrowni należącej do:				Różnica pomiędzy odległością plantatora od cukrowni Südzucker Polska S.A. a najbliższą cukrownią pozostałych producentów cukru
	Südzucker Polska S.A.	Nordzucker Polska S.A.	Pfeifer & Langen Polska S.A.	Krajowa Spółka Cukrowa S.A.	
[dane osobowe]	Strzelin - ok. 43 km	Opalenica - ok. 268 km	Miejska Górka - ok. 182 km	Kruszwica - ok. 337 km	ok. 139 km
[dane osobowe]	Strzelin - ok. 50 km	Opalenica - ok. 275 km	Miejska Górka - ok. 189 km	Kruszwica - ok. 343 km	ok. 139 km
[dane osobowe]	Ropczyce - ok. 82 km	Chełmża - ok. 566 km	Głinojeck - ok. 446 km	Werbkowice - ok. 169 km	ok. 87 km
[dane osobowe]	Polska Cerekiew - ok. 44 km	Opalenica - ok. 306 km	Miejska Górka - ok. 205 km	Kruszwica - ok. 300 km	ok. 161 km
[dane osobowe]	Ropczyce - ok. 55 km	Chełmża - ok. 476 km	Głinojeck - ok. 388 km	Krasnystaw - ok. 250 km	ok. 195 km
[dane osobowe]	Strzelin - ok. 58 km	Opalenica - ok. 275 km	Miejska Górka - ok. 189 km	Kruszwica - ok. 329 km	ok. 131 km
[dane osobowe]	Świdnica - ok. 26 km	Opalenica - ok. 229 km	Miejska Górka - ok. 142 km	Kruszwica - ok. 297 km	ok. 116 km
[dane osobowe]	Polska Cerekiew - ok. 9 km	Opalenica - ok. 314 km	Miejska Górka - ok. 228 km	Dobrzelin - ok. 302 km	ok. 219 km

Z powyższego zestawienia wynika, iż odległość gospodarstw wskazanych w sentencji decyzji plantatorów do najbliższych cukrowni należących do pozostałych producentów cukru działających w Polsce jest zdecydowanie większa niż odległość do najbliższej im cukrowni Südzucker.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe twierdzenia uprawdopodobniają, iż Südzucker Polska S.A. może posiadać względem swoich dostawców przewagę kontraktową, w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k.

Przesłanki wydania decyzji zobowiązującej z art. 27 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi

Zgodnie z art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 11 ust. 1, lub będących podstawą wszczęcia postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 6 u.p.n.w.p.k., i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.

Istota decyzji zobowiązującej polega na zawarciu *quasi*-porozumienia pomiędzy Prezesem UOKiK a przedsiębiorcą². W doktrynie podkreśla się, że decyzja zobowiązująca stanowi jeden z najbardziej skutecznych mechanizmów będących w dyspozycji Prezesa UOKiK, których celem jest doprowadzenie działań przedsiębiorców do stanu zgodności z prawem. Przyczyną wysokiej skuteczności procedury zobowiązującej jest przede wszystkim proporcjonalne rozłożenie obciążeń i korzyści po obu stronach tej relacji administracyjnoprawnej. Każda ze stron, tj. Prezes UOKiK, jak i przedsiębiorca wnosi swoisty „wkład” w doprowadzenie do stanu zgodności z prawem, poświęcając z reguły pewne wartości, a w zamian zyskując inne³.

Analiza przepisu art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k. pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać decyzję zobowiązującą w sytuacji łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową;
- zobowiązania się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków;
- uznania przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonego przez przedsiębiorcę zobowiązania.

² D. Miąsik (w:) T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009 r., s. 1048.

³ J. Sroczyński, *Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów: decyzja zobowiązująca (uwagi praktyczne oraz de lege ferenda)*, IKAR 1/2012, s.99

Ad A. Uprawdopodobnienie nieuczciwego wykorzystania przewagi kontraktowej przez Przedsiębiorcę.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi zakazuje w art. 6 u.p.n.w.p.k. nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Wykorzystywanie przewagi kontraktowej jest nieuczciwe, jeżeli jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes (art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.).

Pojęcie dobrych obyczajów jest klauzulą generalną, nieposiadającą definicji normatywnej. Jak wskazuje doktryna i orzecznictwo, klauzule generalne to przepisy prawne, w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego zostaje przerzucona na organ stosujący prawo⁴. Istotą i funkcją klauzul generalnych w prawie cywilnym jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą - w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego - być według jakiegoś schematu mającego walor bezwzględny oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy⁵. Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny⁶. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi jest nową regulacją, jednakże przedmiot ochrony można przyrównać do zakresu zastosowania ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 419 ze zm., dalej: u.z.n.k.). Oba akty koncentrują się na regulowaniu zachowań przedsiębiorców, które mogą w sposób negatywny oddziaływać na ich kontrahentów. W związku z tym zasadnym jest odwoływanie się do dorobku wypracowanego na gruncie u.z.n.k. w zakresie pojęcia dobrych obyczajów.

Pojęcie dobrego obyczaju na gruncie u.p.n.w.p.k. nie zostało przez ustawodawcę zdefiniowane, w związku z czym określanie, czy badana praktyka nosi znamiona nieuczciwości wymaga ustalenia dobrego obyczaju w każdej konkretnej sprawie⁷. Ustawa o przewadze kontraktowej przyjmuje kryterium ekonomiczno-funkcjonalne dobrych

⁴ A. Wolter, „Prawo cywilne. Zarys części ogólnej”, wyd. VIII, Warszawa 1986, str. 83.

⁵ Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1979 r., sygn. akt III CRN 59/79, niepubl.

⁶ Np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991 r., sygn. akt I ACr 411/91, „Wokanda” 1992/4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2003 r., sygn. akt II CKN 1097/00, Lex nr 78878; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r., sygn. akt I CKN 473/01, Lex nr 80257; J. Szwaia [w:] „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - Komentarz”, Warszawa 2000, str. 122-133; R. Stefanicki, „Dobre obyczaje w prawie polskim”, „Przegląd Prawa Handlowego”, 2002/5.

⁷ A. Piszcz [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Komentarz. Warszawa 2017.

obyczajów. Oznacza to, że rozstrzygając spór na tym tle należy uwzględniać wszystkie okoliczności faktyczne konkretnego przypadku, przede wszystkim gospodarcze oraz prawne. Nieodzowne jest zatem rozważenie i wyważenie interesów stron, a także interesu publicznego. W tym kontekście, nie bez znaczenia jest ocena, jakie skutki przyniesie w przyszłości potraktowanie pewnego obyczaju, który znalazł odbicie w zachowaniu jednej strony (stron), jako zgodnego z dobrymi obyczajami albo z nimi sprzecznego, co w konsekwencji przyczyni się do jego upowszechnienia, bądź też odwrotnie, do jego zwalczania⁸.

Jak podkreśla się w orzecznictwie, dobre obyczaje to normy moralne i obyczajowe w stosunkach gospodarczych (tzw. uczciwość kupiecka), a więc reguły znajdujące się poza ramami systemu prawa. Wyrażają się pozaprawnymi normami postępowania, którymi powinni kierować się przedsiębiorcy. Ich treści nie da się określić wiążąco w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tymi praktykami życia gospodarczego. Ocena określonego zachowania jako naruszającego dobre obyczaje pozostawiona jest orzecznictwu, gdyż istotne znaczenie mają tu oceny zorientowane na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania konkurencji poprzez rzetelne i niezafałszowane współzawodnictwo⁹. Przy takim założeniu sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania dostawcy. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające „*in minus*” od standardów postępowania.

Zagadnienia z zakresu ochrony podmiotów występujących w łańcuchu dostaw żywności były także przedmiotem rozważań instytucji europejskich, które wskazywały na zasady, którymi winni kierować się przedsiębiorcy w toku prowadzonej działalności. Wskazać w tym miejscu należy przede wszystkim na dokumenty Komisji Europejskiej (dokument „Zielona księga w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów spożywczych i niespożywczych między przedsiębiorstwami” z 31 stycznia 2013 r.) oraz Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności¹⁰ (dokument „Stosunki wertykalne w łańcuchu dostaw żywności. Zasady dobrej praktyki” z 29 listopada 2011 r.). Powyższe dokumenty stanowią dorobek instytucji europejskich w zakresie definiowania dobrych praktyk oraz dobrych obyczajów w odniesieniu do produkcji rolnej i spożywczej. W ocenie Prezesa UOKiK zawarte w nich zasady są pomocne w identyfikacji dobrych obyczajów w rozumieniu ustawy o przewadze kontraktowej.

Drugą z przesłanek pozwalających na ustalenie, że przewaga jest wykorzystywana w sposób nieuczciwy jest zagrożenie albo naruszenie istotnego interesu drugiej strony.

Praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową w przypadku naruszenia, a nawet zagrożenia istotnego interesu słabszej strony stosunku. Zagrożenie powoduje, że naruszenie interesu nie musi wystąpić, a dojść może wyłącznie

⁸ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 27 marca 1996, sygn. Akt XVII Amr 5/96, Legalis nr 42608.

⁹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 czerwca 2007, sygn. akt V ACa 371/07, LEX nr 519282.

¹⁰ A. Piszcz [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz. Warszawa 2017.

do potencjalnej możliwości naruszenia interesu dostawcy, które ostatecznie nie musi wystąpić¹¹, przy czym zagrożenie to musi być realne¹².

Uprawdopodobnienie bezprawności praktyki opisanej w pkt I.1) sentencji decyzji (CENA)

Przez umowę kontraktacji producent rolny zobowiązuje się wytworzyć i dostarczyć kontraktującemu oznaczoną ilość produktów rolnych określonego rodzaju, a kontraktujący zobowiązuje się te produkty odebrać w terminie umówionym, zapłacić umówioną cenę oraz spełnić określone świadczenie dodatkowe, jeżeli umowa lub przepisy szczególnie przewidują obowiązek spełnienia takiego świadczenia¹³.

Jak wskazywano już w niniejszej decyzji, we wzorze umowy kontraktacji problematyce ceny poświęcono szereg regulacji.

Na indywidualną cenę sprzedaży buraków kontraktowanych składa się cena buraków kontraktowanych (punktem wyjścia do jej ustalenia jest średnia cena buraków kontraktowanych zależna od ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru przez Südzucker) oraz w przypadku spełnienia przez plantatora określonych w umowie warunków premie dodatkowe (za wykonanie umowy, lojalnościowa, za okrycie przyzm, za wczesne lub późne dostawy).

Analiza umów uzyskanych w toku prowadzonego postępowania wskazała na problem niejasnego sposobu wyliczania ceny. Spółka w relacjach z dostawcami buraków cukrowych stosowała opracowane przez siebie wzorce umowne. Na ich podstawie przygotowywane były umowy kontraktacji.

Zgodnie z umową wiążącą plantatorów ze Spółką, cena za buraki cukrowe uzależniona była od ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru dla roku gospodarczego 2017/2018 wyliczonej jako

[tajemnica przedsiębiorstwa]

.....
.....
.....
.....

Zgodnie zaś z wyjaśnieniami przedsiębiorcy kalkulacje dokonywane były w oparciu o kryteria wskazane w załącznikach do Umowy Kontraktacyjnej stosowanej przez spółkę niemiecką Südzucker AG, tj. załącznik III.(6)a) - Procedury ustalania ceny ze sprzedaży cukru oraz załącznik III.(6)b) - Formuła ustalania ceny ze sprzedaży cukru. W drugim z wymienionych powyżej załączników, wskazano, że cena ze sprzedaży cukru będzie w każdym przypadku ustalana wg następującej formuły:

¹¹ Wyrok SA w Poznaniu z dnia 11 października 2005 r., sygn. akt I ACa 230/05, LEX nr 175164.

¹² A. Piszcz [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz. Warszawa 2017.

¹³ Art. 613 §1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)

[tajemnica przedsiębiorstwa]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Następnie, zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez Spółkę, członkom Niemieckiej Komisji Wspólnej przedstawiany był wynik matematycznych wyliczeń ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru dokonanych przez Südzucker AG dla danego roku gospodarczego w oparciu o dane księgowe [tajemnica przedsiębiorstwa]. Wynik owego wyliczenia zawarty był w „Oświadczeniu Südzucker AG dotyczącym [tajemnica przedsiębiorstwa]” i podlegał badaniu przez biegłego rewidenta. Jak wyjaśniał przedsiębiorca matematyczne wyliczenie następowało w oparciu o dane księgowe [tajemnica przedsiębiorstwa] i opierało się o ustaloną formułę określoną w Załączniku III.(6)b do umowy kontraktacji wykorzystywanej przez Südzucker AG.

Rolą Niemieckiej Komisji Wspólnej było sprawdzenie czy przedstawiony poziom odniesienia (w tym wypadku wyliczona przez Südzucker AG i zatwierdzona przez audytora cena uzyskana ze sprzedaży cukru) został prawidłowo przeliczony na ostateczny poziom zmiennej części ceny dostarczanego produktu (buraków cukrowych). Przed zatwierdzeniem takiego wyliczenia członkom Niemieckiej Komisji Wspólnej przysługiwało prawo zadawania pytań i żądania wyjaśnień odnośnie dokonanego wyliczenia i jego badania przeprowadzonego przez biegłego audytora. Tak ustalona i zatwierdzona cena była następnie wiążąca dla plantatorów.

Należy przy tym podkreślić, iż oferowana przez Spółkę cena gwarantowana w wysokości 17 euro za tonę buraków cukrowych była na bardzo niskim poziomie. Jedynie w celach porównawczych wskazać można, iż uregulowana treścią rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określającego środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych minimalna cena za buraki kwotowe wynosiła 26,29 euro za tonę. Cena ta funkcjonowała do zakończenia roku gospodarczego 2016/2017 dla cukru w dniu 30 września 2017 r., kiedy to przestały obowiązywać regulacje dot. kwot produkcyjnych w sektorze cukru oraz minimalnej ceny skupu buraków cukrowych. Powyższe powoduje, iż świadczenie dodatkowe należne plantatorom z tytułu podziału zysku ze sprzedaży cukru pomiędzy plantatorów a Spółkę jest istotnym elementem ceny.

W ocenie Prezesa UOKiK, praktyki stosowane przez Südzucker naruszały dobry obyczaj kupiecki, zasadę lojalności i współpracy względem kontrahenta. Dostawcom buraków cukrowych ani ich przedstawicielom zasiadającym w Komisji Porozumiewawczej nie przedstawiano przez podписание umowy kontraktacji dokumentów związanych z umową

niemiecką, rzutuujących bezpośrednio na wysokość ostatecznej ceny należnej plantatorom. Dodatkowo, plantatorzy nie mieli możliwości jej weryfikacji co do prawidłowości oraz rzetelności dokonanych kalkulacji. Cena jest jednym z głównych elementów umowy kontraktacji, podstawowym świadczeniem otrzymywanym przez plantatora. Takie zachowanie Spółki godzi również w istotny interes dostawcy. Strona umowy powinna dysponować podstawowymi informacjami związanymi z procedurą ustalania należnego mu wynagrodzenia, a także mieć możliwość uczestniczenia w tym procesie bądź przynajmniej weryfikacji poprawności dokonanych w jego toku kalkulacji.

Biorąc pod uwagę powyższe uregulowania umowne i wyjaśnienia Spółki złożone w toku postępowania, w ocenie Prezesa, uprawdopodobnione zostało, iż stosowana przez Südzucker praktyka polegająca na ustalaniu części ceny za buraki cukrowe (kwoty z tytułu alokacji między stronami umowy kwoty będącej wynikiem ewolucji cen rynkowych cukru) w ten sposób, że dostawcy nie znali dokładnych podstaw i kryteriów jej ustalania ani też nie mieli możliwości jej weryfikacji była sprzeczna z dobrymi obyczajami i zagrażała istotnemu interesowi dostawcy, co powoduje, że może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową o której mowa art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.

Uprawdopodobnienie bezprawności praktyki opisanej w pkt 1.2) sentencji decyzji (TERMINY PŁATNOŚCI)

Zgodnie z ogólną zasadą dotyczącą terminów płatności zawartą w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks Cywilny świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych powinny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia (art. 488 § 1 k.c.).

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 r. (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 684 ze zm.) termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony w umowie wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem, że ustalenie to nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela.

Jak wyjaśniano już wcześniej, w treści umowy kontraktacji na rok gospodarczy 2017/2018 przewidziano dwa terminy płatności ceny gwarantowanej.

Pierwszy z nich, zakładał uregulowanie należności do dnia 10 grudnia danego roku gospodarczego za dostawy zrealizowane od początku trwania kampanii cukrowniczej do dnia 30 listopada. Powyższe powodowało, iż w przypadku dostawców, którzy dostarczyli buraki cukrowe w ramach wczesnych dostaw, tj. w pierwszych dniach września, czas oczekiwania na zapłatę mógł sięgać nawet 90-100 dni.

Druga tura realizowania płatności ceny gwarantowanej - dotycząca dostaw realizowanych w dniu 1 grudnia 2017 r. lub później uzależniona była od zakończenia kampanii cukrowniczej przez Südzucker, a tym samym była niezależna od dostawcy.

W ocenie Prezesa UOKiK, takie wydłużenie terminów płatności nie było uzasadnione, zwłaszcza, że wysokość świadczenia gwarantowanego była stała - wynosiła 17 euro/tonę - i nie wymagała dalszych, szczególnych kalkulacji.

Powyższe potwierdza stanowisko wyrażone przez Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego, w którym wskazano, że dla plantatorów niekorzystne są wszelkie rozwiązania, które powodują, że płatność (90% należności) za dostarczony surowiec przekracza termin 30 dni od dnia zakończenia dostawy. W ocenie Związku, tylko zapłata pozostałej należności w późniejszym terminie, w szczególności wynikająca z dostosowania ceny buraków do ceny cukru jest akceptowalna.

W toku niniejszego postępowania Przedsiębiorca wyjaśnił, że na wniosek przedstawicieli plantatorów zasiadających w Komisji Porozumiewawczej ustalono dwa dodatkowe terminy płatności ceny gwarantowanej na rok gospodarczy 2017/2018. Ostatecznie więc, zgodnie z informacjami udzielonymi przez Spółkę, terminy płatności kształtowały się następująco:

Data/okres dostawy buraków do miejsca ich odbioru	Termin płatności (dzień wydania przez Spółkę polecenia przelewu)	
do dnia 20 X 2017 r.	27 X 2017 r.	Termin dodatkowy
21 X 2017 r. - 30 XI 2017 r.	10 XII 2017 r.	Termin przewidziany w umowie - 10 XII 2017 r.
1 XII 2017 r. - 31 XII 2017 r.	10 I 2018 r.	Termin dodatkowy
1 I 2018 r. - 24 I 2018 r.	6 II 2018 r.	Termin przewidziany w umowie - 14 dni od dnia zakończenia kampanii cukrowniczej

Wprowadzone zmiany znacznie skracają termin płatności ceny gwarantowanej. Wątpliwości wzbudzał jednak fakt, iż dodatkowe terminy nie zostały uwzględnione w treści wzoru umowy kontraktacji na kampanię 2018/2019. Powyższe sprawiło, iż dostawcy w dalszym ciągu nie mieli gwarancji realizowania płatności w dodatkowych terminach, co powodowało stan niepewności (o skróceniu terminu płatności decydował jednostronnie Südzucker, a dostawca nie miał roszczenia o zapłatę we wcześniejszym terminie, gdyż zmian nie zapisano w umowie).

Zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k. nieuczciwym wykorzystywaniem przewagi kontraktowej jest nieuzasadnione wydłużanie terminów płatności. W doktrynie podnosi się, iż katalog zawarty w art. 7 ust. 3 u.p.n.w.p.k., jest przykładowym wskazaniem praktyk, które mogą być uznane za nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową, i ocena, czy dochodzi do naruszenia przepisów ustawy wymaga zbadania czy spełnione zostały przesłanki określone w art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.¹⁴.

Dobry obyczaj w stosunkach między dostawcami a nabywcą produktów rolno-spożywczych to określanie terminów płatności dostosowanych do charakteru zobowiązania i uwzględniający specyfikę produkcji rolnej oraz działalności dostawców i nabywców oraz zapłata za nabyte produkty w ustalonym terminie płatności. Co do zasady, prawo

¹⁴ A. Piszcz [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz., Legalis 2017.

przewiduje, że zapłata powinna następować wraz z dokonaniem dostawy. Strony mogą przewidzieć inne terminy płatności. Ustalony termin płatności powinien zostać ustalony pomiędzy stronami w taki sposób, aby uwzględniał interesy obu stron umowy.

Istotnym interesem dostawców buraków cukrowych jest otrzymywanie wynagrodzenia w rozsądnym terminie. Istotność tego interesu przejawia się w możliwości utraty płynności finansowej w przypadku braku płatności na czas bądź też wprowadzania odległych terminów zapłaty. Przekraczanie lub wydłużanie terminów płatności zagraża istotnemu interesowi dostawcy, ponieważ może zachwiać prowadzoną przez niego działalnością.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe uprawdopodobnia, że praktyka Südzucker polegająca na stosowaniu zbyt długiego terminu jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi dostawcy, co powoduje, że praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową o której mowa art. 7 ust. 2 i art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k.

Ad B. Złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę

Oprócz uprawdopodobnienia wyżej omówionych przesłanek, warunkiem pozwalającym na wydanie decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK jest zobowiązanie się przez przedsiębiorcę do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków.

Zobowiązanie może polegać na podjęciu działania bądź zaniechania, w zależności od tego, jaka postać zachowania przedsiębiorcy będzie niezbędna do wyeliminowania praktyk.

Istotne znaczenie w niniejszej sprawie ma fakt, iż Spółka nawiązała kontakt i rozpoczęła współpracę z Prezesem UOKiK na bardzo wczesnym etapie postępowania, tj. niezwłocznie po otrzymaniu postanowienia o jego wszczęciu i postawieniu zarzutów. Na spotkaniu w dniu 10 sierpnia 2018 r. Spółka zadeklarowała zmiany w stosowanych praktykach handlowych i modyfikację wzorca umownego. Następnie, w toku wymiany pism treść zobowiązania podlegała stopniowym modyfikacjom, ostateczna jego treść została złożona pismem z dnia 1 kwietnia 2019 r.

Część z zaproponowanych zmian została jednak już uregulowana we wzorze umownym przedstawionym plantatorom na rok gospodarczy 2019/2020. Niektóre z nich zaczęto nawet nieformalnie praktykować w roku gospodarczym 2017/2018.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż przesłanka złożenia przez przedsiębiorcę zobowiązania w trybie art. 27 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi została spełniona.

Ad C. Uznanie przez Prezesa UOKiK nałożenia obowiązku wykonania przedłożonych przez przedsiębiorcę zobowiązań za celowe.

Wdrożenie zaproponowanych przez Przedsiębiorcę działań ma na celu zaniechanie zakwestionowanych praktyk w pełnym zakresie (zmianę ich w ten sposób, aby odpowiadały przepisom ustawy o przewadze kontraktowej). Objęte niniejszym postępowaniem praktyki stosowane były na etapie zawierania i wykonywania umów

kontraktacji. Realizacja przedmiotowego zobowiązania pozwoli poprawić sytuację dostawców buraków cukrowych w relacjach z Südzucker.

Cena

Należy zaznaczyć, że na etapie negocjowania przedmiotowego wzorca w ramach Komisji Porozumiewawczej przedstawicielom plantatorów nie przedkładano wzorca umowy stosowanego w spółce niemieckiej ani jego załączników stanowiących podstawę do ustalenia późniejszej ceny za buraki cukrowe należnej plantatorom. Biorąc pod uwagę fakt, że w/w załączniki stanowią podstawę do ustalenia ceny ze sprzedaży cukru, która, zgodnie z wyjaśnieniami Spółki, jest następnie wiążąca dla plantatorów współpracujących z Südzucker Polska S.A., zasadne jest umożliwienie plantatorom zapoznania się z mającymi później do nich zastosowanie mechanizmami obliczania ceny jeszcze na etapie negocjowania wzoru umowy kontraktacji buraków cukrowych obowiązującego w Polsce. Udostępnienie tych materiałów na wcześniejszym etapie pozwoli plantatorom na uzyskanie szerszych informacji na temat stosowanej procedury, przyjętych definicji, rodzaju towarów branych pod uwagę przy dokonywaniu wyliczeń itp. Jednocześnie, w przypadku pojawienia się po stronie plantatorskiej wątpliwości w w/w zakresie (np. co do sposobu obliczania ceny, uwzględnianych przy kalkulacji towarów itp.), strony będą miały możliwość ich wyjaśnienia na etapie negocjowania czy podpisywania umowy kontraktacji, co zwiększy przejrzystość postanowień umownych, a także może mieć wpływ na zmniejszenie bądź uniknięcie późniejszych nieporozumień na etapie realizacji umowy.

Spółka zobowiązała się do realizacji tego elementu zobowiązania począwszy od podjęcia stosownej uchwały Komisji Porozumiewawczej, przy czym uchwała taka ma zostać poddana pod głosowanie na pierwszym jej posiedzeniu, które odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK w niniejszej sprawie. Spółka zobowiązała się, że jej przedstawiciele będący członkami Komisji Porozumiewawczej będą głosowali za jej przyjęciem. Zgodnie z Regulaminem Komisji uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 10 członków. Podjęcie przedmiotowej uchwały spowoduje, iż w toku prowadzenia negocjacji wzorca umownego na kolejny rok gospodarczy (2020/2021) przedstawiciele plantatorów zasiadający w Komisji Porozumiewawczej będą już znać treść wszystkich zapisów regulujących zasady ustalania i wyliczania ceny ze sprzedaży cukru, a w konsekwencji przypadających dostawcom, ponad świadczenie gwarantowane, należności.

Zgodnie z załącznikiem nr 5 do umowy kontraktacji na rok gospodarczy 2017/2018 cena uzyskana ze sprzedaży cukru dla roku gospodarczego 2017/2018 miała być wyliczona jako [tajemnica przedsiębiorstwa]

.....
.....

Tak określona cena miała być zatwierdzana na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej, w skład której wchodziły związki plantatorów Südzucker AG i przedstawiciele Südzucker AG. Stanowisko Niemieckiej Komisji Wspólnej miało zostać przedstawione i uzasadnione na piśmie. Uzasadnienie miało zawierać sposób wyliczenia ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru i wszystkich głównych założeń przyjętych przy tej kalkulacji. Tak ustalona wysokość ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru była wiążąca dla Südzucker Polska S.A. i plantatorów związanych umowami kontraktacji na kampanię 2017/2018 z Südzucker Polska S.A.

W celu zwiększenia praw plantatorów, zapewnienia im pozycji równorzędnej plantatorom zasiadającym w Niemieckiej Komisji Wspólnej, a także zwiększenia transparentności oraz przejrzystości dokonywanych kalkulacji Spółka zobowiązała się do corocznego zapraszania delegacji przedstawicieli plantatorów dostarczających buraki cukrowe do Südzucker Polska S.A. do uczestnictwa w posiedzeniach w/w Komisji. Delegacji takiej przysługiwać będą prawa równe członkom tejże Komisji, obejmujące prawo zadawania pytań i żądania wyjaśnień dotyczących wyliczeń ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru. Dodatkowo, Spółka zobowiązała się do zapewnienia, w razie konieczności, pomocy w postaci osoby władającej językiem niemieckim, która pełnić będzie rolę tłumacza.

Zgodnie z treścią zobowiązania prawo do uczestniczenia przez delegację przedstawicieli plantatorów w posiedzeniach Niemieckiej Komisji Wspólnej wejdzie w życie w dniu podjęcia stosownej uchwały przez Komisję Porozumiewawczą, przy czym, uchwała ta zostanie poddana pod głosowanie na pierwszym posiedzeniu Komisji, które odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK. Powyższe ma na celu rzeczywistą realizację tych uprawnień już w bieżącym roku gospodarczym 2018/2019.

Spółka zobowiązała się także do corocznego przedkładania przedstawicielom plantatorów zasiadającym w Komisji Porozumiewawczej:

- oświadczenia Südzucker AG o wysokości zatwierdzonej na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru wraz z tłumaczeniem tego dokumentu na j. polski,
- kopii przykładowej, standardowej umowy kontraktacji przyjętej do stosowania w danym roku gospodarczym przez Südzucker AG wraz z tłumaczeniem tego dokumentu na j. polski,
- kopii opinii biegłego audytora z badania prawidłowości wyliczenia i zatwierdzenia przez Niemiecką Komisję Wspólną Ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru wraz z tłumaczeniem na język polski.

Realizacja powyższego zobowiązania nastąpi poprzez wprowadzenie tego obowiązku do wzorca umownego na rok gospodarczy 2020/2021 i lata kolejne.

Dodatkowo, Spółka w toku prowadzonego postępowania zdecydowała się wprowadzić analogiczne rozwiązania już do wzorca umownego na rok gospodarczy 2019/2020.

Nadto, w celu pełniejszej i jak najszybszej realizacji powyższych obowiązków, Südzucker zobowiązał się do przedłożenia wymienionych dokumentów uwzględniających dane na bieżący rok gospodarczy (2018/2019) na pierwszym, posiedzeniu Komisji Porozumiewawczej, które odbędzie się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK kończącej postępowanie.

Poniżej zaprezentowano podsumowanie wprowadzanych zmian:

	Stan na dzień wszczęcia niniejszego postępowania	Stan po wydaniu decyzji
Doręczanie przedstawicielom plantatorów wyciągu z projektu umowy kontraktacji stosowanego w Südzucker	NIE	TAK

AG wraz z załącznikami określającymi kwestie związane z wyliczeniem ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru na etapie negocjowania wzorca umownego w Südzucker Polska S.A.		
Wprowadzenie do umowy obowiązku doręczania przedstawicielom plantatorów oświadczenia Südzucker AG o wysokości zatwierdzonej na poziomie Niemieckiej Komisji Wspólnej ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru stanowiącej podstawę do ustalenia kwoty należnej plantatorom z tytułu innej niż stała (gwarantowana) część ceny buraków kontraktowanych	NIE	TAK
Wprowadzenie do umowy obowiązku doręczania przedstawicielom plantatorów kopii przykładowej standardowej umowy kontraktacji stosowanej w Südzucker AG wraz z załącznikami określającymi metodologię potwierdzania ceny przez NKW i formułę wyliczania takiej ceny	NIE	TAK
Wprowadzenie do umowy obowiązku doręczania przedstawicielom plantatorów kopii opinii biegłego audytora z badania prawidłowości wyliczenia ceny uzyskanej ze sprzedaży cukru	NIE	TAK
Zapewnienie możliwości udziału w posiedzeniach NKW delegacji przedstawicieli plantatorów w Komisji Porozumiewawczej przy Südzucker Polska S.A.	NIE	TAK

Całokształt powyższych rozwiązań, w ocenie Prezesa UOKiK, w znacznym stopniu zwiększa jawność oraz przejrzystość dokonanych kalkulacji. Udział przedstawiciela plantatorów w posiedzeniu Niemieckiej Komisji Wspólnej sprawia, iż plantatorzy polscy będą brali najbardziej aktywny z możliwych, w warunkach wypracowanych w Spółce standardów, udział w procesie badania oraz weryfikacji dokonywanego procesu kalkulacji oraz ustalania ceny ze sprzedaży cukru. Nadto, zobowiązanie przedsiębiorcy do corocznego przedkładania kopii opinii biegłego audytora sprawia, iż polscy plantatorzy zyskują zapewnienie, że prawidłowość i rzetelność dokonanych wyliczeń badana jest przez profesjonalny podmiot zewnętrzny. Powyższe pozwala również poprawić pozycję negocjacyjną plantatorów w kolejnych latach gospodarczych.

Terminy płatności

W odpowiedzi na niniejszy zarzut, Spółka zobowiązała się do wprowadzenia we wzorcu umownym na rok gospodarczy 2020/2021 (i lata kolejne), który będzie przedkładany do negocjacji stronie plantatorskiej postanowień dot. terminów płatności ceny sprzedaży za buraki kontraktowane oraz za buraki ponadkontraktowane, zgodnie z którymi:

a) termin zapłaty przez Südzucker Polska S.A. jako Producenta Cukru na rzecz plantatora stałej (gwarantowanej) części ceny buraków kontraktowanych będzie uzależniony od dnia, w którym buraki kontraktowane zostaną dostarczone do miejsca ich odbioru i będzie przypadat co do zasady do 10 dnia następnego miesiąca (od października do stycznia), a w razie dostarczenia buraków kontraktowanych do miejsca odbioru w dniu 1 stycznia roku gospodarczego, na jaki zawarto umowę kontraktacji lub później - zapłata ww. części ceny buraków kontraktowanych nastąpi w terminie 14 dni od dnia zakończenia kampanii cukrowniczej roku gospodarczego, w którym miała miejsce taka kampania we wszystkich Zakładach produkcyjnych - Cukrowniach stanowiących własność Producenta Cukru.

b) terminy zapłaty przez Südzucker Polska S.A. jako Producenta Cukru na rzecz Plantatora pozostałej niż stała (gwarantowana) część ceny buraków kontraktowanych oraz cena sprzedaży buraków ponad-kontraktowanych w pełnej wysokości będą przypadały do dnia 30 czerwca roku gospodarczego, na jaki zawarto daną umowę kontraktacji.

Dodatkowo, już w toku prowadzonego postępowania, przedstawiając plantatorom do negocjacji wzorzec umowy na rok gospodarczy 2019/2020 Spółka zdecydowała się wprowadzić dodatkowe terminy płatności, analogiczne do wskazanych powyżej.

Takie rozwiązania znacząco skracają terminy płatności ceny gwarantowanej dostawcom buraków cukrowych. W ocenie Prezesa UOKiK zaproponowane terminy należy uznać za rozsądne, a ich zagwarantowanie w umowie poprawi pozycję plantatorów.

Poniżej podsumowanie wprowadzanych zmian:

Zapłata ceny gwarantowanej w terminie:	Stan na dzień wszczęcia niniejszego postępowania	Stan po wydaniu decyzji
do dnia 10 października	NIE	TAK
do dnia 10 listopada	NIE	TAK
do dnia 10 grudnia	TAK	TAK
do dnia 10 stycznia	NIE	TAK
14 dni od zakończenia kampanii cukrowniczej	TAK	TAK

Wypełnienie wnioskowanego przez Spółkę zobowiązania pozwoli na skrócenie przebiegu postępowania dowodowego oraz osiągnięcie głównych celów decyzji zobowiązującej, a mianowicie szybkiego i efektywnego załatwienia sprawy dla dobra interesu publicznego.

W takim stanie faktycznym i prawnym - mając przede wszystkim na względzie treść złożonej przez Spółkę propozycji zobowiązania, fakt, iż miało to miejsce na bardzo

wczesnym etapie postępowania właściwego, ścisłą współpracę ze strony Przedsiębiorcy, a także bieżącą i szybką komunikację z organem - Prezes UOKiK zdecydował się zaakceptować zobowiązanie.

Terminy wskazane w sentencji decyzji są, w ocenie Prezesa UOKiK, wystarczające na wypełnienie zobowiązania.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

Ad II. Obowiązek składania informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 27 ust. 3 u.p.n.w.p.k. elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa UOKiK obowiązku składania w terminie wyznaczonym przez Prezesa UOKiK informacji o stopniu realizacji zobowiązań, m. in. w formie sprawozdania z wykonania nałożonego zobowiązania.

Wobec powyższego na przedsiębiorcę nałożono obowiązek informowania o poszczególnych etapach realizacji zobowiązania, mając na względzie rzeczywiste terminy zdarzeń związanych z prowadzeniem negocjacji wzoru umowy kontraktacji, przekazywania dokumentów, dokonywania kalkulacji średniej ceny cukru (zwłaszcza spotkań Komisji Porozumiewawczej oraz Niemieckiej Komisji Wspólnej).

Zarówno zakres przekazywanych informacji i dokumentów, jak i wyznaczone terminy nie są nadmiernie uciążliwe dla Przedsiębiorcy.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w pkt. II sentencji decyzji.

Pouczenie

Na podstawie art. 29 u.p.n.w.p.k. w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego **od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie** do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **za pośrednictwem** Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie **miesiąca** od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 300 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wnioski o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 2, § 3 i § 4 Kodeksu postępowania cywilnego strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Otrzymują:

1. Südzucker Polska S.A.
ul. Muchoborska 6
54-424 Wrocław
2. a/a